

значення екологічних витрат і рахунків для їх обліку. Тоді як екологічні витрати можна обліковувати на основі розроблених самостійно рахунків і класифікацій, екологічні доходи, ефект і збиток – взагалі аморфні поняття, які важко виміряти в натуральних та вартісних вимірниках. Але це не виключає необхідність їх обліку.

Для відображення в бухгалтерському обліку наведених специфічних об'єктів необхідно розробити і законодавчо встановити відповідну методику їх обліку та включення до фінансової звітності суб'єкта господарювання. Відсутність методики відображення в обліковій системі об'єктів, пов'язаних з екологічною діяльністю зумовлює актуальність досліджень зазначеної тематики в сучасних умовах.

УДК 657.1:631.11

В.Б. МОССАКОВСЬКИЙ, *д.е.н.,*
головний науковий співробітник,
ННЦ "Інститут аграрної економіки" НААН, м. Київ

ПЕРШОЧЕРГОВІ ЗАХОДИ ПОБУДОВИ ОБЛІКУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Дослідження стану організації бухгалтерського обліку в сільськогосподарських підприємствах України засвідчує, що облікове забезпечення знаходиться в незадовільному стані через застосування різних стандартів (П(С)БО, МСФЗ). Це вказує на необхідність здійснення ряду заходів щодо покращення інформаційного забезпечення управління аграрним сектором:

1. Приймаючи до уваги різноманітні варіанти реформування звітності в різних країнах, вважати за доцільне збереження узагальнення даних звітності всіх підприємств України, які займаються сільськогосподарським виробництвом, включаючи і такі його види як сільський туризм і т.п.

2. В основу побудови бухгалтерського обліку в сільськогосподарських підприємствах має бути покладений Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП). Агроформування, акції

яких перебувають в обігу на фондових ринках, можуть застосовувати МСФЗ та інші нормативні документи, передбачені умовами продажу акцій, одночасно подаючи фінансову звітність згідно вимог єдиного порядку обліку та статистичну звітність за формою 50 с.-г. "Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за 20__ рік".

3. На відміну від вимог МСФЗ для МСП у сільськогосподарських підприємствах продукція має оцінюватися за плановою собівартістю, а при її відсутності – за фактичною собівартістю минулого року. В кінці року ці оцінки мають коректуватися до рівня фактичних витрат звітного періоду.

4. З метою створення співставності багатьох показників діяльності підприємств різних країн, що має значення при економічних дослідженнях, Міністерству фінансів України необхідно удосконалити засади обліку оплати праці з тим, щоб відрахування на соціальні потреби були включені до складу заробітку кожного працюючого. Це дуже важливо для належної побудови взаємовідносин між керівництвом підприємства і працівниками.

5. Підприємствам, які не подають статистичної звітності за формою 50 с.-г., можуть вести бухгалтерський облік за спрощеною системою.

6. Підприємства, які займаються сільськогосподарською діяльністю, але не підпорядковуються Міністерству аграрної політики і продовольства, мають вести бухгалтерський облік згідно діючих нормативних документів, затверджених відповідним органом. Однак, облік витрат і доходів сільськогосподарської діяльності повинен забезпечити формування даних, що необхідні для підготовки форми статистичного спостереження 50 с.-г.

7. Доцільно переглянути реєстри журнально-ордерної форми обліку і привести їх у відповідність до правил ведення обліку, передбаченого новими нормативними положеннями, а також розробити при потребі спрощені реєстри для підприємств, яким дозволено вести облік за спрощеною формою.

8. Вимагають уточнення методичні рекомендації з ведення обліку на окремих ділянках господарської діяльності аграрних підприємств, в першу чергу виробничих запасів, продукції тощо.

9. Розробити комп'ютерну систему бухгалтерського обліку, яка б базувалась на найновіших досягненнях інформаційних технологій та узгоджувалася з порядком ведення обліку в сільськогосподарських підприємствах.

10. Розробити концепцію управлінського обліку, яка б враховувала особливості обліку витрат і доходів в аграрній сфері, обговорити її на з'їзді бухгалтерів-аграрників та домогтися затвердження відповідними органами методологічного впливу. В цьому документі має бути враховано, що групування витрат залежно від обсягу основного виробництва істотно відрізняється від відповідних показників інших галузей економіки, і відповідно, слід переглянути склад статей витрат і доходів різних виробничих підрозділів. Узгодити порядок обліку витрат і доходів з порядком обліку інших активів і пасивів.

11. Приймаючи до уваги той факт, що окремі первинні документи були затверджені ще 30-50 років тому назад, створити групу спеціалістів для перегляду форм документів. Обговорити запропоновані робочою групою форми на з'їзді бухгалтерів-аграрників та передати їх на затвердження відповідному державному органу.

12. Створити професійне об'єднання бухгалтерів аграрної сфери України з метою запровадження єдиної системи обліку, належної підготовки кадрів, систематичного підвищення кваліфікації бухгалтерів. Доцільно сформував при цьому об'єднанні підпорядкований орган, який би при необхідності вирішував всі питання організації діяльності бухгалтерських служб та ініціював обговорення правил ведення обліку у відповідності до діючих нормативних документів.

13. Беручи до уваги факт, що підготовка спеціалістів з бухгалтерського обліку, як правило, зосереджується у спеціальних вищих і середніх навчальних закладах, вважати за доцільне створити комісію, яка б узагальнила досвід викладання облікових та інших пов'язаних з обліком дисциплін в аграрній сфері з метою

вироблення пропозицій щодо покращення викладання окремих курсів та врахування особливостей вивчення бухгалтерського обліку.

14. Визначити склад ВУЗів, яким характерний високий рівень викладання економічних дисциплін та організувати у цих ВУЗах на базі кафедр курси підвищення кваліфікації викладачів бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності.

15. Систематично (раз в три роки) проводити курси підвищення кваліфікації бухгалтерів сільськогосподарських підприємств. Цю роботу доручити по можливості провідним вітчизняним ВУЗам.

16. Доручити координацію наукової роботи з удосконалення бухгалтерського обліку Інституту обліку і фінансів, ННЦ «Інститут аграрної економіки» та Федерації аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України.

17. Професійними друкованими засобами для публікації інформації науково-практичного характеру вважати журнали «Облік і фінанси» та «Баланс-Агро».

УДК 006.01:657.1:332.3

С.М. ОСТАПЧУК, аспірант,
ННЦ "Інститут аграрної економіки" НААН, м. Київ

ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ РИНКОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Ринкові трансформації вітчизняної економіки актуалізували наукові дослідження в сфері бухгалтерського обліку процесів землекористування. Спрямованість наукових пошуків, визначається передусім інституційним інтересом суб'єктів ринкової економіки, який полягає у представленні земельного капіталу на балансах підприємств агропромислового комплексу.

Визнання земельних ділянок активом, поряд з іншими матеріальними цінностями, які знаходять своє вартісне відображення в бухгалтерському обліку, неодмінно вимагає формування методологічних та методичних засад їх облікового